

Mitt drömbibliotek

- Sammanställning av en workshop med medlemmar i Föreningen Begripsam

Referens: Stefan Johansson

Telefon: 0708 23 10 64

E-post: stefan.johansson@begripsam.se

Datum: 2019-03-23

Mitt drömbibliotek - Sammanställning av workshop

Bakgrund

Vid en medlemsträff genomfördes en workshop där medlemmarna fick beskriva hur de anser att ett kognitivt tillgängligt bibliotek borde se ut. 20 medlemmar i föreningen Begripsam deltog. Medlemmarna har egna levda erfarenheter av kognitiva svårigheter. Deltagarna arbetade i fyra grupper och redovisade därefter resultatet för varandra. Det sammanlagda resultatet diskuterades av hela gruppen. Resultatet presenteras i en sammanfattning nedan.

Sammanfattning

Bemötande

Det är viktigt att det finns personal som kan ge hjälp och råd. Det ska vara tydligt hur man tar kontakt. Men alla är inte bekväma med att ta kontakt med personal. Ett förslag som kom fram under workshopen är att kunna boka en "personlig bibliotekarie", till exempel för personer som har något specialintresse/kunskap. En tjänst/funktion alla kan boka via webben. Det ska då helst gå att boka utan formulär.

Det skulle också kunna finnas möjlighet att boka ett möte med en person för introduktion till biblioteket, tjänster eller liknande. Då minskar tröskeln och gör det lättare för besökaren om hen i lugn och ro hemma kan beskriva sitt ärende.

Men det finns också personer som vill bli uppfångad av en personal som frågar vad de kan hjälpa till med, som kan lotsa och visa utifrån besökarens behov. Men det behövs också kunskap hos personalen om såväl ny teknik, olika lösningar för "alternativt" läsande och även kunskap om olika funktionsnedsättningar.

Ett tips kan vara att ordna speciella tider/dagar då det är extra lugnt, se hur till exempel Tekniska museet i Stockholm löst det.

Man ska inte vara beroende av att komma ihåg sitt lånekortsnummer för att kunna logga in på biblioteket. Det ska finnas andra inloggningssätt, till exempel fingeravtryck.

Miljö

Fysisk, kognitiv och psykisk miljö: Ett bibliotek har så mycket detaljer som ger många intryck. Därför bör mattor, möbler, väggar vara enfärgade alternativt sparsamt dekorerade/mönstrade. Akustiken ska vara dämpad och kan dämpas genom utformning av byggnaden och inredningen. Viktigt att tänka på akustiken och hur ljud rör sig. Barnavdelning måste vara en bit ifrån tyst avdelning.

Det finns önskemål om både mysiga sittplatser med soffor, sköna fåtöljer och praktiska platser om man vill studera/arbota. Stolar, fåtölj, soffa med ryggstöd för att kunna sitta skönt. Lätt avskärmade sittplatser i stora öppna ytor, ljuddämpande material så det inte ekar. Gärna små rum som är bokningsbara.

Belysningen får inte flimra. Vid sittplatser behöver det finnas bra punktbelysning för att ge bra ljus när man läser (möjlighet att få olika styrka och variera färgen på ljuset).

Tänk över hur miljön blir vid till exempel författarkvällar och andra arrangemang. Försöka hålla ett koncept som man känner igen, finns det någon checklista? Tänk på ljud och ljus, hör och ser alla lika bra?

Orientering

Hur är processen, låna bok, vet vad jag vill ha, bli guidad dit, antingen genom en mänsklig kontakt eller interaktionstavla (som i ett köpcentrum, stor så att information får plats, söker på en bok – ser framsida rygg och sammanfattning). Tavlan ska helst vara höj- och sänkbar, ha möjlighet att byta språk med flaggor som symboler, kunna prata in sin sökning, den ska kunna visa vart jag ska gå med punkter "här är du" och "dit ska du" gärna med en symbol som visar hur man går, på karta som visar hur jag går och hittar till området, möjligt att skriva ut hur man går, helst i färg till en sektion eller en bok.

Orienteringsmöjligheter till rätt kategori eller bok antingen via en orienteringskarta eller något GPS-system eller motsvarande för navigation inomhus.

Lånekort

Finns önskemål om enklare lånekort, till exempel ett nationellt lånekort eller att det skulle kunna gå att låna med sitt personnummer tillsammans med enkel kod som man väljer själv. Eller kunna använda mobilt bankID för de som har det.

Kommentarer från gruppdiskussioner

Hur vill du att ett bibliotek ska vara – miljö, bemötande, öppettider, fysisk/kognitiv/psykisk miljö?

- lätt att ta sig runt, trevlig miljö, känna sig välkommen
- någon tar hand om mig, visar runt, instruktioner, speciellt stora bibliotek
- viktigt att det är lätt att hitta
- möjlighet att det finns riktigt tyst och lugn miljö för att läsa
- ska finnas mycket tidningar och tidskrifter
- öppettider några kvällar i veckan, öppet någon helgdag också
- bokprat om ljudböcker/talböcker, tips – jag vill ha inspiration, lästips på plats
- en bokbuss där det finns möjlighet att komma in med rullstol, eller med möjlighet att söka på böcker utanför bussen
- Vi vill kunna titta på böcker i en bokhylla – för att man får bra överblick, ser hur böcker ser ut etc. och samtidigt ska man kunna se vilka som finns i Legimus. Det skulle kunna finnas QR-koder vid de böcker som finns i Legimus så att man direkt vid hyllan kan ladda ner boken till Legimus.
- Alla e-böcker i tillgängligt epub3-format.
- Öppet 24/7. Identifiering med bibliotekskort vid inträde om biblioteket är obemannad.
- Tillgång till datorer med talsyntes och skärmläsare, kopiatorer, scanner, laddningsstationer.
- Senso-motorisk hörna. Ljus, rörelser, taktilt etc.
- Evakueringsstol.
- Biblioteket ska ligga i framkant för vad som är möjligt. Vara oberoende och källkritiska, men samtidigt vara en källa till kunskap.
- Skulle vilja kunna tanka ner en ljudbok i MP3-spelare på biblioteket. Appen Biblio kan fungera på det sättet men gäller mobilen och är inte så bra. Kan i princip ladda ner en Daisy-bok i en MP3-spelare.
- Skulle vara bra om jag kunde föra över dokument från egen dator för utskrift.
- Biblioteken bör vara uppdaterade till aktuell standard på digitala hjälpmedel (ofta gamla operativsystem).
- Söka på en bok. Måste kunna söka med felstavning i stil med Google. Ordprediktion ett förslag på titel, bokrygg samt framsida. Visar väg till bokens placering.
- Urvalet, får se nyheter inom det område jag valt, frontade i en hylla, (det visuella ger en idé om vad det handlar om) visuell framsida + baksida. Jag vill få information en sammanfattning av innehållet uppläst samt inläsare samt provlyssna på inläsaren

- Få mer information, har en app för mitt bibliotek, en Qr-kod på boken gör det möjligt att få baksidestexten uppläst, vill också få reda på i vilka medier/format boken finns
- Nyheter ska presenteras med framsida, det ska finnas information synligt taktilt på varje hylla i läshöjd för rullstol som informerar om "läsmedier"
- Tiderna ska anges för varje datum inte generellt att de ändras under jul och nyår. När börjar jul och slutar?
- Att ha konsthall i samband med bibliotek. Café i anslutning till bibliotek med låga priser. Många laddningsställen för till exempel telefon, utställningar, föreläsningar, kulturcenter, föreställningar.
- Alla böcker har ett ID utifrån detta ID-nummer ska jag kunna se om boken finns inne eller är utlånad. Beteckningarna som finns på biblioteken är svåra att minnas och förstå.

Vad saknar du mest i ett bibliotek?

- Lugna och tysta platser, göra det lätt att fokusera
- Gemenskapen med andra (nu när man kan genomföra digitala tjänster själv)
- Kognitivt tillgängliga sökfunktioner för att hitta det jag letar efter. Bra om det går att söka hemifrån så att jag inte åker till biblioteket i onödan om det jag söker inte finns.
- Rullstolsanpassad bokbuss.
- Större utbud av ny, aktuell litteratur som är lättläst.
- Finns ingen standard av vad ett bibliotek ska kunna erbjuda för service för "alternativt" läsande, stor skillnad i storstad och mindre orter.
- Enkel information om en boks innehåll, ungefär som Alibris och Bokus. Även info om andra liknande böcker.
- Presentation av böcker som man kanske aldrig kommit på att man skulle kunna vara intresserad av t.ex som bokpresentationer på TV

Vad är bäst med det/de bibliotek du besöker oftast?

- Samtalsgrupper mellan svenskar och nyanlända - språkcaféer
- Får bra hjälp att hitta läs- och litteraturtips till en person med grav synskada och utvecklingsstörning, biblioteket hjälper till att bränna en CD-skiva av den bok man önskar låna.
- Personligt bemötande, kunskaper om mina läsintressen och utifrån det förslag på litteratur.
- Arrangemang

Om du inte besöker något bibliotek, vad beror det på?

- Hinner inte nu när jag jobbar
- Digitala utvecklingen har gjort att jag sällan går till bibliotek, laddar ner själv
- Många är för stora och röriga och bullrig miljö
- Har dålig rutin att komma ihåg att lämna tillbaka böcker
- Jag föredrar att köpa mina böcker och tidningar.
- Om jag hittar boken jag vill ha digitalt så lånar jag den till Legimus utan att besöka ett fysiskt bibliotek

Använder du några digitala bibliotekstjänster? Vilka är bra/dåliga, vad skulle du vilja kunna göra digitalt?

- Ljudböcker
- Legimus. Högskolans bibliotekstjänst: SöderScholar.
- Epub3-läsare, t ex Dolphins EasyReader.

Vilka är dina favoritplatser utanför bibliotek och vad det är som gör dem bra. Ibland får man syn på andra saker som är relevanta när vi inte bara låser in tanken på just bibliotek.

- Utomhus, park
- Arbetsplatsbibliotek – större industrier/bolag
- Långtradarfik med bibliotek
- Uppsökande verksamhet (inte bygga på personer)
- Bra platser där folk träffas; centralstationen, platser där det finns folk.
- Naturen, skogen, vacker natur – bokbuss som åker dit så kan man åka dit, eller kolla via app var den står

Hur vill du få information om vad som händer eller finns på biblioteket? Var söker du information om bibliotek?

- Qr-kod i programmen – alldeles för mycket text annars
- I en app
- I en filmsnutt – aktuellt på bibblan
- Vi söker på hemsidan. Digitala nyhetsbrev. All information som finns på anslagstavlor och olika anslag måste även finnas i en tillgänglig digital version.

Informationsbroschyrer

- Fint att se, design
- Får info om innehåll
- Man kan inte få översikt när man ska vika åt olika håll man ska läsa. Krångligt att vika ihop. De ser ut som affischer. Slöseri med plats – färg i stället för text. Det estetiska har tagit överhand. Vill alltid tydligt se öppettider Det som hör ihop ska finnas så att man ser det omgående. Adressen mindre viktig. Bra med stor text. Bra bakgrundsfärger. Bra med indelning i informationsrutor.
- Som broschyr underkänt men som affisch godkänd.
- Informationen ska vara månadsvis, i en kolumn, inte bryta till annan sida
- Bra med olika färg för barn respektive vuxna. Mycket text kan behöva få bilder som stöd när det är mycket text
- Bättre med klassisk broschyrformat